

Eadem. Kállai Sámuel Deáknak, a ki velem Deák gyanánt volt, minthogy nagy részént az uton és Bécsben is velem evet, jöllehet gyakrabban töbre ment, mindaz által tudok ételére és italára naponként a dr. 30—40 napra	12.—
Csizmára adtam néki ide haza	2·40
	<hr/>
Summa	310·92
Diurnumom a 12-a 9-bris usque 21 X-bris 737 inclusive 40 napokra a fl. hung. 3 teszen	120.—
Die 9-a X-bris. Adtam iffju Maróthi György Urnak honorariumba juxta Quitantiam	9·96
	<hr/>
Summa erogatorun fl.	440·88

P. H.

Szeremley Sámuel mpr.

(A városi számvevőség számozatlan iratai közül.)

Közli: Zoltai Lajos.

HÁZ ÉS TANYAFÖLDEK OSZTÁSA DEBRECZENBEN A XVIII. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN.

Az alább közlött szabályzatok azokat az utasításokat tartalmazzák, amelyek Debreczen városában a XVIII. század első felében zsinórmértékül szolgáltak egyfelől a *forgó* vagyis *házután* való, másfelől a később már *tanyaföldeknek* nevezett *béres-földeknek* a polgárok közt folyt kiosztásánál. A ház után való földek rendesen *Ondód* és *Czucza* nevű területeken (a város saját tereinumai 14 000 kat. hold kiterjedéssel) osztattak ki, még pedig mindig ingyen, mint a belső fundusok tartozékai. A béresföldeket az 1854. évig zálogjogon birt praediumokon (Hegyes, Macs, Elep, Ebes, Szepes, Kösizseg, régebben még Szent-György és Zelemér is) kapták a polgárok; rendesen csekély évi bér (census) mellett; például egy nyilasért (5 kat. hold) egy időben csekély 30 denárt fizettek. Néha pedig egészen díjtalanul használhatták, legfelebb dézmát szedett tőlük a nemés város.

1744. Die 16. Martii Instructiojok.

Deputatus Uréknak micsoda módot tartsanak a *forgó* vagyis *ház után való földeknek* el osztásában, melyek minden 7-dik esztendőben el szoktak osztatni, a mely idő ebben az esztendőben ismét elő fordult.

1-o. Ugy tetczenek, hogy ezen ház után való földeken lévő szállások eránt az 1739. esztendőben 29 Apr. leit végezés ellen . . . (olvasatlan szó) mindazonáltal a T. N. Tanács és Communitas approbatiójának submittaltatik.

2-o. Hogy a földosztásban mind felső mind alsó járason egyenlőség observáltassék, egy-egy nyilasnak szélessége 25 öl legyen, melynek elintézésére két egyenlő mérő kötelek vagy lánczok csináltassanak.

3-10. Kinek-kinek személyválogatás nélkül, a mint a Conscriptióknak és házaknak rendi hozzá magával ház sorjában oszszak Deputatus Uramék a földet, de a Viskósoknak, kiváltképen a kik engedelem nélkül csinálták viskojokat földet ne adgyanak, hanem azok, a kik engedelembül csinálták, adót fizetnek és szekerekkel szolgálnak adhatnak; a dülőknek nem csak számát írják fel, hanem azt is, hogy ezt vagy amazt a dülöt osztották, eszakrul délre, délrül eszakra, vagy mely részre mentek és micsoda nap.

4. A Föld osztásban pedig a Propositio nagyobb részint az 1738-ik esztendőbeli mód és osztás szerint leszen, ugy mint:

1-o. 7, 8, 9, fl. adóig 1 nyilas

2-o. 12 fl. tul 14, 15-ig 2 nyilas

3-o. Azon felyül 22, 23, 24 fl. 3 nyilas

4-o. 28 fl. fogva akar mennyi leszen az adó 4 nyilas

5-o. 7 fl. adón alul 4-tánként a propositione

Melyhez képest Deputatus Uramék mind az 1738-ik esztendőbeli földosztást, mint a repartitiot magukkal el vigyék.

5-o. Tiszt. Praedikator, Professor és Cantor Uréknak, akiknek házuk vagyon, amelly utczában házat birnak, azon utczabeli házak és gazdák sorjában adógyék ki a földgyök, akiknek pedig házak nincsen, a felső járason, Belső és Ispostálybéli Praedikator és Professor Uréknak ugyan három-három nyilas, Cantor Uréknak a belsőknek két-két nyilas, az Istopálybelinek másfél nyilas.

6-o. A N. Város közönséges házai után, minémük a Dobozi-ház, Comáromi ház, Fejérló, Gyürki ház, Harminczados ház és egyéb olyan házak után is, amelyektül vagy nem adóznak, vagy ha adóznak is, de semmi egyéb onust nem hordoznak, semmi föld ne adattassék, sem senkinek idegennek, mert ez per abusum 1738-ik esztendőben megtörtént vala, amely nem is approbaltatott.

7-o. Tek. Biró Uramnak, Fűrmender Uramnak, Tek N. Tanácsnak, Notarius Uraméknak és a N. Communitasnak az 1738-ik esztendőbeli mód szerint adgyák a földet Deputatus Uramék.

8-o. A Derék Ország Uttyán, minémü a Mátai és Szobaszlai ut, az osztásban egy-egy nyilas hagyattassék ki, az apróbb régi utakra pedig, mellyekben a szállásokra járnak, $\frac{1}{4}$ nyilas.

9-no. Minthogy az Uttezáknak meg tett minapi Rectificatiójával, az Alsó járason Gazdák és így a házak száma is szaporodott, ha hogy azért az alsó járási ház után való föld nem lenne elegendő, osszak fe a Vér völgyön egészen a N. Város kaszállóját is, ha a sem lenne elegendő, hozzák Relatoria, megláttya a N. Tanács, hol kell több földet szakasztani.

10-o. Minden ember neve után írják be Deputatus Uramék nyilassát a Lajstromban, magukat is utoljára subscribálják, végleg menvén a föld osztás, irásban tegyenek Relatitot, feljegyezvén mikor kezdték és mikor végezték.

11 o. Valakik az elmúlt esztendőkről Béresföldről a bért meg nem fizették, azoknak Deputatus Uramék földet ne adjanak.

12-n. Alsó járási Éskütt Uramék is magoknak személy földet

kivánván, felső járási Eskütt Uramék személy földeinek elosztása in suspenso maradgyon, míg ez eránt valamit lehet végezni.

13-o. Hogy jobb renddel mehessen véghez ezen osztás, a Felső járáson kezdődik Péterfian, azután megyen Hatvanra, onnan Csapóra. Az alsó járáson pedig kezdődik Piaczon, megyen Vargára és onnan Czeglédre.

Actum Debreczini in Deputatione Die Anno quibus supra.

per Josephum Szeremley
juratum Notarium.

(Prot. Relationum 1742—1755. 167—170 l.)

1744. Die Junii in Senatu et Communitate.

A forgó vagyis Ház után való földek felosztása alkalmatosságával 51 nyilas föld kimaradván és azok eránt olyan kérdés adván elő magát minthogy Alsó-járási Esküdt Uraméknak Személyly földek nincsen, a Felsőjárási utczák számára fordittssanak-é vagy felső járási Eskütt Uramék között mint személyföldek osztassanak fel? Mint hogy nem széna termőföld és az utczák hasznát nem vehetik, determinaltatott, hogy további Dispositióig most az egyszer mint Személy föld Felső járási Eskütt Uramék között egyaránt osztassék fel Deputatus Uramék által.

(Prot. Relationum 1742—1755. 178 l.)

1745. Die 3. 8-bris in Senam et Communitate.

Determinaltatott, hogy a *Köselyszeg*-ben a szántás meg tilalmaztassék és kaszállónak hagyattassék; az *Elep* pedig szántani fel osztassék, mivel már igen meg gyepesedett és a szénatermesre alkalmatlan.

(Prot. Relationum 1742—1755. 235 l.)

1746. Die 27. Martii. in Szenatus et Communitates Congregatione

Az Elepnek szántásra ebben az esztendőben fel osztatni kellestven, determinaltatott:

1-o. Pénz nélkül osztassék a föld.

2-o. Adódgység ne csak a magános Gazdáknak, hanem mind a T. N. Tanács, mind a M. Cummunitas Tagjainak.

3-o. Minthogy a földtül pénzt nem adnak, a kilenezedet stricte meg kell venni azokon, a kiken illik.

Azon földnek meg mérésére, hány nyilas lehet, Deputaltatnak Fürmender N. Szőke János, Senator Csatári István, Szilágyi Mihály, Vecsei István Uramék, a N. Cummunitasból: Kis György, Szoboszlai Vas István és Bencze István Uramék.

(Prot. Relationum 1742—1755. 235 l.)

1746. Die 12. Aprilis in Senatu et Communitate.

Az Elepnek elosztása iránt Determinaltatik:

A N. Tanácsnak és Gommunitasnak szakasztassék ki egy darab, a melyből Senator Uramék közül egynek-egynek négy nyilas, T. Biró Urnak a proportione, a N. Communitasbeli személyeknek pedig két-két nyilas adattassék. Annakutána a közönséges Népnék uttzák számára szakasztassék úgy mind az által, hogy mivel a Piacz uttzai lakosoknak feles béres földei vadnak, úgy hogy két uttzának is több nem volt, azért az uttzának szakasztassék ki öt egy forma darab föld, Piacz uttzának pedig felényi, melly azután a lakosok között Portio és szolgálat után osztassék, és inkább az olyanoknak akiknek *ide be*¹⁾ szántó-földei nem volnának.

Az osztás formája.

Vagyon az Elepen nyilas	1391.
T. Biró Urnak jut ebbül	8
Fürmender Urnak	6
14 Senator Uraméknak, ki hagyván N. Király István Uramat	48
Notarius Szeremley József Urnak	4
A N. Communitasnak 52 személyre, kivéven Matolcsi Samuel Uramat, két nyilással számlálván	104
Marad	1221.
Ezek elosztván tizenegy részre Piacznak jut egy rész Marad 1110.	111.
Ez öt uttzára egyenlőképen H(atvan) P(éterfia) Cs(apó) Cz(egled), V(arga), felosztván jut egy uttzának a többinek hasonlőképpen.	222.

Közli: *Zoltai Lajos.*

(Prot. Rel. 1742—1755. 256—257 l.)

A KAPUVÁRI URAD. SZÁMVITELE 1686-BAN.

a) *Kapuvár készpénzjövedelméről való generalis commissio. 1686.*

Kapuvári jószágban az urbarium szerint való jövedelem perceptioja és erogatioja, commissiónk mellett a mint azok documentumja, mellyek a számadásban szükségesek, ugymint: elégséges quietantiák és recognitiók, kiktől köllessék perceptiókban és erogatióban azokat venni, kiadatott generalis commissiónk *kapuvári tisztartónknak Borsos Ferencz-nek*, melly mellett jövendőbeli számadásit difficultás nélkül befogjuk venni.

¹⁾ Tudniillik akiknek az Ondódon, mely a városhoz közel fekszik, ház utáni földjeik nincsenek. (Zoltai.)